

Nr 129.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående efterskänkande av kronans rätt till danaarv efter skrädderiarbetaren Fredrik Albert Appelkvist från Uppsala m. fl.; given Stockholms slott den 28 februari 1919.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen medgiva,

1:o) att kronans rätt till danaarv efter skrädderiarbetaren Fredrik Albert Appelkvist från Uppsala må efterskänkas till förmån för Appelkvists änka Kristina Augusta Appelkvist, född Boman;

2:o) att kronans rätt till danaarv efter änkan Anna Greta Andersson eller Olsdotter från Prästgården i Stora Lundby socken av Älvsborgs län må efterskänkas till förmån för kyrkoherden A. B. Magni;

3:o) att kronans rätt till de danaarvsmedel efter Maria Kristina Andersson-Törning från Borgs villastad i Borgs socken av Östergötlands län, som inlevererats till statsverket, må, efter avdrag av det kammaradvokatfiskalsämbetet tillkommande aktoratsarvode, efterskänkas till förmån för Signe Petterssons onyndige son Astolf Gideon Pettersson;

4:o) att kronans rätt till danaarv efter lägenhetsägaren Anders Magnus Svensson från Gustavsborg i Vidbo socken av Stockholms län må efterskänkas till förmån för Svenssons änka Kristina Svensson, född Mattsson;

5:o) att den rätt, som kan tillkomma kronan till kvarlåtenskapen efter fördelsmannen Johan Gabrielsson från Smedsmora i Rimbo socken

Bihang till riksdagens protokoll 1919. 1 saml. 111 häft. (Nr 129.) 1

av Stockholms län, må efterskänkas till förmån för Gabrielssons änka Anna Lovisa Gabrielsson, född Andersson;

6:o) att kronans rätt till de danaarvsmedel efter sadelmakeriarbetaren Johan Fredrik Lykovius från Kolsva bruk i Bro socken av Västmanlands län, vilka inlevererats till statsverket, må, efter avdrag av det kammaradvokatfiskalsämbetet tillkommande aktoratsarvode, efterskänkas till förmån för Kolsva missionsförsamling, Kolsva metodistförsamling, Kolsva lokalavdelning av Köpings baptistförsamling, Kolsva blabandsförening och Kolsva arbetares sjuk- och begravningskassa; skolande de medel, som sålunda må varda efterskänkta, lika fördelas mellan dessa fem sammanslutningar;

7:o) att kronans rätt till danaarv efter mjölnaren Axel Konrad Frid Jonsson från Kalmar må efterskänkas till förmån för Jonssons änka Karolina Jonsson, född Magnusson;

8:o) att kronans rätt till danaarv efter konditorn Frans Höijer från Eksjö må, efter avdrag av det av kammaradvokatfiskalsämbetet uppburna aktoratsarvode, efterskänkas till förmån för Höijers systerson förre bryggmästaren Karl Henning Furtenbach i Hedemora;

9:o) att kronans rätt till danaarv efter hustrun Ellika Andersdotter från Hägnaden under Björndalen i Upphärads socken av Älvsborgs län må till ett belopp av 465 kronor 92 öre efterskänkas till förmån för Upphärads kommun med skyldighet för denna att till kammaradvokatfiskalsämbetet utgiva aktoratsprovision å nämnda belopp;

10:o) att kronans rätt till de danaarvsmedel efter änkan Johanna Kristina Borg från Smedby i Husby socken av Kopparbergs län, vilka inlevererats till statsverket, må, efter avdrag av det av kammaradvokatfiskalsämbetet uppburna aktoratsarvode, efterskänkas till förmån för kapellmästaren Carl Oscar August Johansson i Saltsjö-Järla och måleriarbetaren Anton Olof Erikssons i Stockholm hustru Hilma Jenny Maria Eriksson, född Johansson, att mellan dem lika fördelas;

11:o) att kronans rätt till danaarv efter änkan Karin Jonsson, född Lind, från Söderhamn må, efter avdrag av den av Karl Johan Palm i Minnesota uppburna andel eller 391 kronor 41 öre och med kammaradvokatfiskalsämbetet förbehållen rätt till aktoratsprovision å danaarvsmedlen, efterskänkas till förmån för förre brädgårdsarbetaren Jonas Jonssons från Söderhamn änka Kristina Jonsson, född Berglund, brädgårdsarbetaren Erik Jonsson i Ala, Ljusne, hemmansägaren Olof Jonsson i Sävar, hemmansägaren därstädes Olof Perssons hustru Sofia Elisabet Persson, född Jonsson, avlidne Lars Johan Jonssons från Sävar barn Karin Blomberg, född Jonsson, Hilda Wahlström, född Jonsson, och Karl Jonsson samt bemälda Lars Johan Jonssons avlidne son Robert Jonssons barn ävensom likaledes

avlidna Johanna Magdalena Palms, född Jonsson, barn Erik Olof Palm och Hanna Öhman, född Palm, i Umeå; skolande de medel, som sålunda må varda efterskänkta, mellan angivna personer fördelas enligt den vid arvskiftet efter Karin Jonsson och hennes man den 23 oktober 1915 tillämpade grund; samt

12:o) att kronans rätt till danaarv efter fabriksarbeterskan Helena Christina Nilsson från Karlskrona må efterskännas till förmån för muraren Adolf Fredrik Hasselqvist i Växjö.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott.

GUSTAF.

F. V. Thorsson.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 28 februari
1919.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern EDÉN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena HELLNER,
Statsråden: PETERSSON,
PETRÉN,
NILSON,
LÖFGREN,
friherre PALMSTIERNA,
RYDÉN,
UNDÉN,
THORSSON.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Thorsson anförde:

Till Kungl. Maj:t hava inkommit åtskilliga ansökningar om efter-
skänkande av kronans rätt till danaarv. Då vissa av dessa ärenden nu-
mera föreligga i vederbörligen utrett skick, anhåller jag att få redogöra
för desamma.

Danaarv
efter skräd-
deriarbeta-
ren Fredrik
Albert Ap-
pelkvist
från Upp-
sala.

1:o) Den 6 september 1916 avled skrädderiarbetaren Fredrik Albert
Appelkvist från Uppsala, efterlämnande såsom stärbhusdelägare endast än-
kan Kristina Augusta Appelkvist, född Boman.

Enligt utdrag av en den 28 november samma år efter den avlidne
upprättad bouppteckning uppgick behållningen i boet till 1,945 kronor
9 öre.

Uti en den 12 mars 1918 till Kungl. Maj:t inkommen ansökning har nu änkan Appelkvist, under framhållande av att hon vore till hög ålder kommen samt i saknad av förmåga att genom arbete försörja sig, anhållit om efterskänkande till förmån för henne av kronans rätt till danaarv efter hennes bemälda avlidne man.

Över ifrågavarande ansökning har länsstyrelsen i Uppsala län avgivit tillstyrkande utlatande, varmed överlämnats ett av magistraten i Uppsala avgivet yttrande, däri vitsordats riktigheten av de av sökanden lämnade uppgifter. Länsstyrelsen i Uppsala län.

Kammaradvokatfiskalsämbetet, som den 25 april 1918 jämväl avgivit infordrat yttrande i ärendet, hemställer, med hänsyn till vad i ärendet förekommit, om avlätande av proposition till riksdagen i syfte att kronans rätt till ifrågavarande danaarvsmedel måtte till sökandens förmån efterskännas. Kammaradvokatfiskalsämbetet.

På grund av vad sålunda förekommit hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att kronans rätt till danaarv efter skrädderiarbetaren Fredrik Albert Appelkvist från Uppsala må efterskännas till förmån för Appelkvists änka Kristina Augusta Appelkvist, född Boman.

2:o) Den 5 juli 1915 avled änkan Anna Greta Andersson eller Olsdotter från Prästgården i Stora Lundby socken utan att efterlämna kända arvingar. Danaarv efter änkan Anna Greta Andersson eller Olsdotter från Stora Lundby socken av Älvsborgs län.

Enligt instrumentet över en den 1 november 1915 efter den avlidna förrättad bouppteckning uppgick behållningen i boet till 302 kronor 18 öre.

Uti en den 25 januari 1918 till Kungl. Maj:t inkommen ansökning har nu kyrkoherden A. B. Magni i Stora Lundby, vilken omhändertagit kvarlåtenskapen efter änkan Andersson eller Olsdotter, anfört följande: Den avlidna, som varit född den 4 februari 1834, hade under en längre tid innehaft tjänst hos Magnis svärföräldrar och därefter hos andra personer. Då hon vid 70 års ålder av tilltagande sjukdom blivit urståndsatt att förtjäna sitt uppehälle, hade Magni år 1906 tagit henne till sitt hem utan att därvid träffa något avtal om ersättning, enär Magni antagit, att hon ej ägde några medel. Emellertid hade hon efter någon tid till Magni överlämnat ett belopp av omkring 500 kronor, som för hennes räkning insatts i sparbank. Vid upprepade tillfällen hade hon förklarat, att Magni

och hans hustru skulle erhålla de tillhörigheter, hon vid sin död efterlämnade. På grund av det anförda hemställde Magni om efterskänkande till förmån för honom av Kungl. Maj:ts och kronans rätt till danaarv efter den avlidna eller därest detta ej kunde beviljas, att Magni måtte förklaras äga av boets behållning göra sig betald för underhåll åt henne under tiden från oktober månad 1906 till hennes dödsdag.

Magni har sedermera på förekommen anledning meddelat, att den avlidna haft sitt underhåll hos honom under tiden från den 30 oktober 1906 till sin död eller under något mer än 8 år 8 månader, samt att Magni beräknade kostnaden för hennes underhåll till 60 kronor för år eller sammanlagt 520 kronor.

Länsstyrelsen i Älvsborgs län.

Över ifrågavarande ansökning har länsstyrelsen i Älvsborgs län avgivit infordrat utlåtande, varvid nämnda myndighet, som ansåge billighetsskäl tala för att Magni tillerkändes så stor del av kvarlåtenskapen efter änkan Andersson eller Olsdotter, som motsvarade Magnis utgifter för henne, tillstyrkt bifall till framställningen.

Kammaradvokatfiskalsämbetet.

Kammaradvokatfiskalsämbetet, som den 5 april 1918 på grund av remiss jämväl yttrat sig i ärendet, har — med förmälan att ämbetet från vederbörande landsfiskal inhämtat upplysning, att Magnis uppgifter vore med verkligheten överensstämmande, och med tillkännagivande att ämbetet låtit vidare åtgärder för indrivande av danaarv efter den avlidna anstå i avbidan på Kungl. Maj:ts beslut i anledning av föreliggande anökning — med hänsyn till den avlidnas i livstiden uttalade önskan och då billighetsskäl syntes tala för att Magni måtte beredas någon ersättning för den vård, han ägnat henne, funnit sig böra tillstyrka bifall till framställningen och fördenskull hemställa, att Kungl. Maj:t måtte till riksdagen avlåta proposition i syfte att kronans rätt till ifrågavarande danaarvsmedel måtte till Magnis förmån efterskännas.

Med avseende å vad i ärendet förekommit hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att kronans rätt till danaarv efter änkan Anna Greta Andersson eller Olsdotter från Prästgården i Stora Lundby socken av Älvsborgs län må efterskännas till förmån för kyrkoherden A. B. Magni.

Danaarv efter Maria Kristina Andersson-Törning från Borgs

3:o) Den 6 februari 1917 avled förra hushållerskan Maria Kristina Andersson-Törning från Borgs villastad i Borgs socken, utan att, såvitt

den efter henne upprättade bouppteckningen utvisar, efterlämna kända arvingar. Behållningen i boet uppgick till 4,825 kronor 64 öre.

Uti en den 8 april 1918 till Kungl. Maj:t inkommen ansökning har sömmerskan Signe Pettersson i Heby anfört följande:

Hushållerskan Andersson-Törning, som avlidit ogift, hade den 24 juni 1883 i Sala stad framfött ett gossebarn, som i dopet erhållit namnet Gideon David, och som uppfostrats hos en arbetarefamilj i Väster Lövsta socken. Efter konfirmation hade Gideon David, som antagit släktnamnet Törning, erhållit anställning å Heby gjuteri i Heby socken, varest även Signe Pettersson då vistats. Mellan Törning och Signe Pettersson hade uppstått ett intimare förhållande, och hade de överenskommit att, sedan Törning uppnått myndig ålder, med varandra ingå äktenskap. Den 6 juli 1902 hade Signe Pettersson framfött ett gossebarn, i dopet kallat Astolf Gideon, till vilken Törning vore fader. Barnet, som salunda vore sonson till hushållerskan Andersson-Törning, vore avlat under äktenskapslöfte. Gideon David Törning hade under tiden tagit värvning vid Göta livgarde, och hade han under denna anställning avlidit å garnisonssjukhuset i Stockholm den 19 juli 1902. Signe Pettersson hade med anledning härav ensam uppfosttrat ifrågavarande barn, om vars tillvaro hushållerskan Andersson-Törning först de sista dagarna av sin levnad erhållit kännedom. Hon hade då latit kalla Signe Pettersson och dennas son till sig, men så gott som omedelbart efter sammanträffandet med dem fallit i vanmakt och därpå avlidit utan att hava återfått medvetandet. På grund av det anförda anhölle Signe Pettersson, att Kungl. Maj:t måtte till förinnan för hennes son Astolf Gideon efterskänka Kungl. Maj:ts och kronans rätt till danaarv efter hushållerskan Andersson-Törning.

Vid ansökningen hava fogats vissa handlingar, varav framgår bl. a., att Signe Pettersson är född den 5 januari 1878, att hon är medellös och har sonen Astolf Gideon, född den 6 juli 1902, samt att Gideon David Törning, vilkens fullständiga förnamn varit David Gideon Gumelius, varit född den 24 juni 1883 i Sala stadsförsamling, konfirmerats i Väster Lövsta församling och utflyttat därifrån den 15 mars 1901 till Göta livgardes församling i Stockholm, där han avlidit den 19 juli 1902. Därjämte har Signe Pettersson företett protokoll vid av landstiskalerna i Heby och Sala distrikt anställda förhör angående det uppgivna släktskapsförhållandet emellan dels hushållerskan Andersson-Törning och David Gideon Gumelius Törning, dels ock denne sistnämnde och Signe Petterssons ifrågakomna son.

Över ansökningen har länsstyrelsen i Västmanlands län den 16 april 1918 avgivit tillstyrkande utlatande.

villastad i
Borgs
socken.

Ansökan av
sömmerskan
Signe Pet-
tersson i
Heby.

Länsstyrel-
sen i Väst-
manlands
län.

Kammar-
advokat-
fiskals-
ämbetet.

Kammaradvokatfiskalsämbetet har därefter den 19 augusti 1918 avgivit infortrat yttrande. Ämbetet meddelar däri, att vederbörande god man den 14 i samma månad till ämbetet avgivit redovisning för danaarvsmedlen ifråga och därvid avlämnat behållningen, som utgjorde 4,236 kronor 10 öre. Vidare anför ämbetet följande:

Av den förebragta utredningen funne ämbetet det kunna anses i möjligaste mån styrkt, ej mindre att David Gideon Gumelius Törning varit son till avlidna Maria Kristina Andersson-Törning, än även att Signe Petterssons omyndige son Astolf Gideon vore son till David Gideon Gumelius Törning. Ämbetet funne det ock ådagalagt, att Signe Pettersson och hennes son vore i behov av den ekonomiska hjälp, som skulle beredas dem, därest ansökningen bifölles. På grund av vad sålunda förekommit tillstyrkte ämbetet bifall till framställningen samt hemställde fördenskull om avlatande av proposition till riksdagen i syfte att kronans rätt till ifrågavarande danaarvsmedel, uppgående till 4,236 kronor 10 öre, måtte till förmån för Signe Petterssons omyndige son Astolf Gideon Pettersson efterskänkas, dock med skyldighet för denne att vidkännas avdrag å beloppet för det ämbetet tillkommande aktoratsarvode.

Ansökan av
polismannen
L. J. Brandells
hustru
Anna Brandell
i Borgs
villastad.

Uti en den 17 augusti 1918 till Kungl. Maj:ts inkommen ansökning har vidare polismannen L. J. Brandells hustru Anna Brandell i Borgs villastad anhållit, att, som hushållerskan Andersson-Törning vid skilda tillfällen, sista gången sex dagar före sin död, såsom sin vilja uttalat, att kvarlåtenskapen efter henne skulle tillfalla hustru Brandell jämte annan person, hustru Brandell måtte tillerkännas hälften av behållningen i boet efter hushållerskan Andersson-Törning.

Länsstyrelsen
i Östergötlands
län.
Kammar-
advokat-
fiskals-
ämbetet.

Sedan länsstyrelsen i Östergötlands län hörts över sistnämnda framställning och förklarat sig icke hava något att erinra mot bifall till densamma, har kammaradvokatfiskalsämbetet däröver avgivit infortrat yttrande. Ämbetet erinrar häri om Signe Petterssons ovanberörda ansökan och ämbetets utlåtande över denna, varefter ämbetet vidare anför i huvudsak följande:

Då de av hushållerskan Andersson-Törning fällda yttranden, som hustru Brandell åberopat, torde hava tillkommit å en tid, då hon icke avvetat tillvaron av sin ovannämnde sonson, varom hon erhållit kunskap först de sista dagarna av sin levnad, samt desamma i allt fall, särskilt med hänsyn till den osäkra form såsom svar å frågor, vari de förekommit, icke syntes böra skänka företräde för hustru Brandell till någon del av kvarlåtenskapen framför en den avlidnas bröstarvinge, funne ämbetet anledning saknas att tillstyrka bifall till hustru Brandells framställning.

Ämbetet hemställde fördenskull, att densamma icke måtte föranleda någon Kungl. Maj:ts vidare åtgärd.

På de av kammaradvokatfiskalsämbetet anförda skäl hemställer jag, att Kungl. Maj:t, utan avseende å hustru Brandells ansökan, måtte föreslå riksdagen medgiva,

att kronans rätt till de danaarvsmedel efter Maria Kristina Andersson-Törning från Borgs villastad i Borgs socken av Östergötlands län, som inlevererats till statsverket, må, efter avdrag av det kammaradvokatfiskalsämbetet tillkommande aktoratsarvode, efterskänkas till förmån för Signe Petterssons omyndige son Astolf Gideon Pettersson.

4:o) Den 5 juni 1910 avled lägenhetsägaren Anders Magnus Svensson från Gustavsborg i Vidbo socken av Stockholms län, efterlämnande såsom dödsbodelägare endast änkan Kristina Svensson, född Mattsson.

Enligt en den 11 juli 1910 efter den avlidne upprättad bouppteckning uppgick behållningen i boet till 271 kronor. Vid den 25 januari 1915 i boet förrättat arvskifte upptogs behållningen i boet till 247 kronor, som skiftades sålunda, att änkan erhöll såsom morgongåva och fördel 24 kronor 70 öre och i giftorätt 111 kronor 15 öre, samt återstoden, i arvskiftet upptagen till 135 kronor 85 öre men rätteligen utgörande 111 kronor 15 öre, tillades avlidne mannens okända arvingar.

Uti en den 16 juli 1918 till Kungl. Maj:t inkommen ansökning har nu änkan Kristina Svensson — under förmälan att hon vore meddellös samt oförmögen till arbete — anhållit om efterskänkande till förmån för henne av Kungl. Maj:ts och kronans rätt till danaarv efter hennes bemålde avlidne man.

Över ansökningen har länsstyrelsen i Stockholms län — efter inhämtande av yttrande från vederbörande landsfiskal, däri denne vitsordat riktigheten av sökandens uppgift rörande sin medellöshet — avgivit eget tillstyrkande utlåtande.

Kammaradvokatfiskalsämbetet, som den 9 augusti 1918 jämväl avgivit infordrat yttrande i ärendet, har meddelat, att ämbetet låtit åtgärder för indrivande av danaarvet efter Anders Magnus Svensson anstå i avbidan på Kungl. Maj:ts beslut i anledning av förevarande ansökning. Med hänsyn till vad i ärendet förekommit har ämbetet hemställt om avlåtande av proposition till riksdagen i syfte att kronans rätt till ifrågavarande dana-

Danaarv
efter lägen-
hetsägaren
Anders
Magnus
Svensson
från
Gustavs-
borg i Vidbo
socken av
Stockholms
län.

Länsstyrel-
sen i Stock-
holms län.

Kammar-
advokat-
fiskals-
ämbetet.

arvsmedel, uppgående till 111 kronor 15 öre, måtte till sökandens förmån efterskänkas.

På grund av vad sålunda förekommit hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att kronans rätt till danaarv efter lägenhetsägaren Anders Magnus Svensson från Gustavsborg i Vidbo socken av Stockholms län må efterskänkas till förmån för Svenssons änka Kristina Svensson, född Mattsson.

Danaarv
efter för-
delsmannen
J. Gabriels-
son från
Smedsmora.

5:o) Den 11 maj 1913 avled fördelsmannen Johan Gabrielsson från Smedsmora i Rimbo socken av Stockholms län, efterlämnande såsom stärb-husdelägare änkan Anna Lovisa Gabrielsson, född Andersson, samt en systerson, vars namn och vistelseort voro okända.

Enligt instrumentet över en den 3 juni 1913 efter den avlidne förrättad bouppteckning uppgick behållningen i boet till 1,208 kronor 56 öre.

Under åberopande av bland annat tvenne intyg, utvisande att hon på grund av sjukdom hade svårighet att försörja sig själv, har nu änkan Gabriels-son hos Kungl. Maj:t anhållit om efterskänkande till förmån för henne av Kungl. Maj:ts och kronans rätt till danaarv efter hennes avlidne man.

Länsstyrel-
sen i Stock-
holms län.

Över ansökningsen har länsstyrelsen i Stockholms län efter inhämtande av yttrande från vederbörande kronofogde avgivit eget tillstyrkande utlåtande.

Kammar-
advokat-
fiskals-
ämbetet.

Kammaradvokatfiskalsämbetet har i infortrat yttrande anfört följande:

»Med tillkännagivande att advokatfiskalsämbetet låtit åtgärder för indrivandet av danaarvet efter Johan Gabrielsson anstå i avbidan på Eders Kungl. Maj:ts beslut i anledning av den föreliggande underdåniga ansökningsen, får ämbetet för egen del med hänsyn till vad i ärendet förekommit, i underdånighet anföra, att ämbetet ej har något att erinra mot densamma.

Emellertid torde möjligen fråga kunna uppstå, huruvida icke den i handlingarna omförmälda systersonen till den avlidne är berättigad till kvarlåtenskapen. Kungörelse har nämligen av vederbörande domhavande utfärdats, att arv efter Gabrielsson tillfallit hans till namn och vistels ort okände systerson, vilken kungörelse influtit i Post- och inrikes tidningar första gången den 14 oktober 1913. Denne, vars namn enligt vad sedermera utretis är Karl Sjögren, synes alltså enligt domhavandens uppfattning äga tillgodonjuta den i ärvdabalken 15 kap. 5 § stadgade tid av tio år för bevarande av sin rätt till arvet. Häremot torde dock böra erinras

om professor Winroths (Arv och danaarv s. 170) uttalande: 'Okänd är åter arvinge, då han ej såsom arvinge finnes i bouppteckningen efter den döde till namnet angiven och ej heller eljest är på sådant sätt bekant på platsen för den avlidnes mantalsskrivningsort vid frånfället', varav konsekvensen skulle vara den, att arvinge av ovan angivet slag blott skulle åtnjuta den i ärvdabalken 15 kap. 6 § stadgade frist av natt och år.

Vid ovan angivna förhållande får ämbetet i underdånighet hemställa, det tacktes Eders Kungl. Maj:t till riksdagen avläta nådig proposition i syfte att den rätt, som må kunna tillkomma kronan till ifrågavarande kvarlåtenskap, uppgående, enär halva behållningen i boet torde utgöra sökandens giftorättsandel, till 604 kronor 28 öre, måtte till sökandens förmån efterskänkas.»

På grund av vad i detta ärende förekommit och då i detta sammanhang ej lär vara erforderligt att taga ståndpunkt till spörsmålet, huruvida kronans rätt till danaarv redan inträtt eller om sagda rätt kommer att inträda först i händelse ovannämnde Karl Sjögren underlåter att bevaka sin rätt inom den i ärvdabalken 15 kap. 5 § stadgade tid av tio år, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att den rätt, som kan tillkomma kronan till kvarlåtenskapen efter fördelsmannen Johan Gabrielsson från Smedsmora i Rimbo socken av Stockholms län, må efterskänkas till förmån för Gabrielssons änka Anna Lovisa Gabrielsson, född Andersson.

6:o) Den 5 april 1913 avled sadelmakeriarbetaren Johan Fredrik Lykovius från Kolsva bruk i Bro socken av Västmanlands län utan att efterlämna kända arvingar.

Enligt instrumentet över den efter den avlidne förrättade bouppteckningen utgjorde behållningen i boet 4,867 kronor 30 öre.

Den 14 i nämnda månad anställdes vid rådstuvurätten i Köping vittnesförhör för dödsfalls skull rörande vissa av den avlidne i livstiden fälda yttranden avseende dispositionen av hans kvarlåtenskap. Under förmenande, att vad under vittnesförhöret framkommit innefattade bevis därom, att den döde förordnat om sin efterlämnade kvarlåtenskap till förmån för Kolsva missionsförsamling, Kolsva metodistförsamling, Kolsva lokalavdelning av Köpings baptistförsamling, Kolsva blåbandsförening och Kolsva arbetares sjuk- och begravningskassa, låto samtliga dessa den 5 därpå följande maj vid Västmanlands västra domsagas häradsrätt såsom muntligt testamente bevaka omförmälda av Lykovius havda yttranden.

Danaarv
efter sadel-
makeriar-
betaren
Johan Fred-
rik Lykovius
från Kolsva
bruk i Bro
socken av
Västman-
lands län.

Sedan emellertid av domhavanden i sagda domsaga god man förordnats att för de okända arvingarnas räkning omhändertaga boet efter den avlidne, men någon arvinge efter denne icke inom stadgad tid givit sig tillkänna, blev behållningen i boet, vilken efter boutredningens slutförande uppgick till 4,750 kronor 95 öre, till statsverket inlevererad såsom danaarv och genom kammaradvokatfiskalsämbetets försorg insatt i riksbanken för statskontorets räkning.

Uti en den 12 januari 1917 till Kungl. Maj:t ingiven framställning hava nu ovan nämnda samfund, förening och kassa — under åberopande av ej mindre vittnesmålen rörande tillkomsten av den avlidnes ovanberörda föregivna muntliga testamente än även ett av ladugårdskarlen Axel Hasselbäck i Kolsva den 17 januari 1916 utfärdat intyg — anhållit, att, när det kunde anses tvivelaktigt, huruvida förenämnda förordnande kunde betraktas såsom ett i laga ordning upprättat testamente, Kungl. Maj:t tacktes, på det rättegång mot kronan för arvsmedlens utbekommande måtte undvikas, till sökandenas förmån eftergiva sin eventuella rätt till danaarv.

Länsstyrelsen i Västmanlands län.

Över ansökningen har länsstyrelsen i Västmanlands län den 30 januari 1917 avgivit tillstyrkande utlåtande.

Sedan därefter genom remiss till kammarkollegium den 2 nästföljande februari kammaradvokatfiskalsämbetets yttrande i ärendet infordrats, har ämbetet den 13 april 1917 avgivit sådant yttrande och däri anfört:

Kammaradvokatfiskalsämbetet.

På sätt framginge av bevis tecknat å det vid ansökningshandlingarna i avskrift fogade utdraget av rådstuvurättens i Köping dombok den 14 april 1913 rörande ovan omförmälda vittnesförhör, hade kronofogden i Kungsörs fögderi den 2 april 1914, å kronans vägnar, mottagit delgivning av Lykovius' ovanberörda såsom testamente bevakade yttranden. Av hos ämbetet förvarade handlingar rörande kvarlåtenskapen efter den senare inhämtades, att ämbetet den 15 mars 1915 från nämnde kronofogde bekommit meddelande om den skedda delgivningen. Ehuru tiden för klandertalans anställande sålunda då ännu ej utlupit, syntes emellertid andra åtgärder i ärendet, såvitt hos ämbetet förda diariier utvisade, icke hava blivit från dess sida vidtagna, än att ämbetet föranstaltat om danaarvsmedlens redovisning och indrivning.

Vad vidkomme de av sökandena såsom testamente bevakade yttranden av Lykovius, torde redan i och för sig vara uppenbart, att desamma, sådana de genom vittnesmålen fastställts, näppeligen uppfyllde ens något av de krav, som ifråga om ett i laga ordning upprättat muntligt testamente måste anses oeftergivliga. Så långt ifrån att Lykovius vid det omvittnade tillfället yttrat någon avsikt att till vittnena meddela sin yttersta vilja beträffande sin kvarlåtenskap, hade han fastmera vid samma

tillfälle bevisligen avböjt att då upprätta något testamente. Hans därvid fällida yttranden syntes tydligen icke kunna fattas ens såsom ett löfte att framdeles genom testamente till sökandenas förmån disponera över sin egendom. Vad anginge det av sökandena åberopade av Axel Hasselbäck avgivna intyget, torde detsamma så mycket mindre kunna tillerkännas något vitsord, som sökandena icke aktat nödigt lämna någon som helst upplysning rörande dennes person och trovärdighet.

Då sålunda enligt ämbetets förmenande någon avsikt hos Lykovius att genom testamente förfoga över sin egendom till sökandenas förmån icke blivit ens på ett subjektivt övertygande sätt ådagalagd, funne sig ämbetet förhindrat tillstyrka bifall till den förevarande framställningen.

Med en den 10 maj 1917 dagtecknad skrivelse hava sökandena här- *Sökandena.*
efter överlämnat ett den 6 i samma månad av kronolänsmannen Carl Lindstedt i Köping och inspektoren Emil Flodén i Kolsva utfärdat intyg av innehåll, bland annat, att ovannämnda Axel Hasselbäck, vilken allt sedan den 1 november 1904 varit anställd i Kolsva bruks tjänst, gjort sig känd för redbarhet och ordentlighet samt såsom en trovärdig och sanningsälskande person.

Kammaradvokatfiskalsämbetet, som därpå genom remiss till kammarkollegium den 14 mars 1918 avfördrats förnyat yttrande i ärendet, har i anledning härav i skrivelse den 19 i samma månad, under åberopande av vad från ämbetets sida förut i ärendet andragits, tillkännagivit, att det av sökandena dåmera i ärendet företedda intyg rörande Axel Hasselbäcks person och vederhäftighet icke syntes ämbetet vara av den betydelse, att ämbetet allenast med hänsyn till innehållet i sagda intyg kunnat frågå sin förut i ärendet uttalade mening. *Kammaradvokatfiskalsämbetet.*

För egen del anser jag mig kunna, om än med tvekan, förorda *Departementschefen.*
den föreliggande framställningen. Jag hemställer fördenskull, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att kronans rätt till de danaarvsmedel efter sadelmakeriarbetaren Johan Fredrik Lykovius från Kolsva bruk i Bro socken av Västmanlands län, vilka inlevererats till statsverket, må, efter avdrag av det kammaradvokatfiskalsämbetet tillkommande aktoratsarvode, efterskänkas till förmån för Kolsva missionsförsamling, Kolsva metodistförsamling, Kolsva lokalavdelning av Köpings baptistförsamling, Kolsva blåbandsförening och Kolsva arbetares sjuk- och begravningskassa; skolandet de medel,

som sålunda må varda efterskänkta, lika fördelas mellan dessa fem sammanslutningar.

Danaarv
efter mjölnaren Axel
Konrad Frid
Jonsson
från Kalmar.

7:o) Den 3 augusti 1912 avled mjölnaren Axel Konrad Frid Jonsson från Kalmar, efterlämnande såsom stärbhusdelägare endast änkan Karolina Jonsson, född Magnusson.

Enligt utdrag av den efter den avlidne den 7 september 1912 upprättade bouppteckningen uppgick behållningen i boet till 1,301 kronor 58 öre, varav hälften tillkom änkan i giftorätt.

Uti en den 26 juni 1918 dagtecknad ansökning har nu änkan Jonsson anhållit om efterskänkande till hennes förmån av kronans rätt till danaarvet efter hennes bemålde man. Såsom skäl härför har hon anført, att den ringa egendom, som tillkommit genom hennes och mannens strävsamma arbete och stora sparsamhet, alltid av makarna avsetts skola komma efterlevande make till godo, att underlatenheten att upprätta inbördes testamente allenast berott på okunnighet om lagens stadganden, samt att hon numera till följd av den höga åldern av nära 92 år vore urständsat att genom arbete bidra till sin försörjning, varför hon för sitt uppehälle vore hänvisad till det obetydliga belopp, hon erhållit i giftorätt.

Länsstyrelsen i Kalmar län.

Med överlämnande av yttranden från magistraten och stadsfogden i Kalmar, vilken sistnämnde intygade, att sökanden, numera i saknad av tillgångar, för sitt uppehälle vore helt beroende av släktingars hjälp, har länsstyrelsen i Kalmar län över ansökningen avgivit eget tillstyrkande utlåtande.

Kammaradvokatfiskalsäm-
betet.

Kammaradvokatfiskalsämbetet, som den 31 januari 1919 jämväl avgivit infortrat yttrande i ärendet, meddelar däri, att enligt införskaffade upplysningar någon arvinge till ovanbemålde avlidne icke anmält sig inom föreskriven tid av natt och år, i anledning varav kvarlatenskapen efter honom torde tillfalla kronan såsom danaarv. Ämbetet, som emellertid låtit åtgärder för indrivande av danaarvet anstå i avbidan på beslut över den föreliggande ansökningen, tillstyrker bifall till densamma och hemställer fördenskull, att Kungl. Maj:t ville avlåta proposition till riksdagen i syfte att kronans rätt till ifrågavarande danaarv måtte varda efterskönt till förmån för den avlidnes änka.

På grund av vad sålunda förekommit hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att kronans rätt till danaarv efter mjölnaren Axel Konrad Frid Jonsson från Kalmar må eftersköntas till

förmån för Jonssons änka Karolina Jonsson, född Magnusson.

8:o) Den 31 oktober 1911 avled konditorn Frans Höijer från Eksjö utan att efterlämna kända arvingar.

I instrumentet över den efter den avlidne den 7 november 1911 förrättade bouppteckningen beräknades kvarlåtenskapen till 9,801 kronor 26 öre, varav 7,801 kronor 26 öre tillkommo de okända arvingarna. Enligt en av vederbörande god man den 1 juni 1915 till kammaradvokatfiskalsämbetet avgiven redovisning utgjordes behållningen då dels av ett kontant belopp av 8,186 kronor 82 öre, dels ock av två teaterobligationer, lydande å sammanlagt 50 kronor. Med berörda redovisning översände gode mannen omförmälda medel och obligationer till kammaradvokatfiskalsämbetet.

Sedan Eksjö stads drätselkammare hos Kungl. Maj:t anhållit om utverkande av riksdagens medgivande till att ifrågavarande danaarv efterskänktes till förmån för staden samt Kungl. Maj:t i brev den 18 februari 1916 förklarat nämnda framställning icke föranleda någon Kungl. Maj:ts vidare åtgärd, har nu förre bryggmästaren Karl Henning Furtenbach i Hedemora hemställt, att Kungl. Maj:t ville medgiva, att samma danaarv efterskänktes till hans förmån. Såsom skäl härför har Furtenbach, under hänvisning till åtskilliga intyg, åberopat, att han vore systerson till den avlidne och den ende kvarlevande av dennes arvingar, att han vid tiden för sin morboders dödsfall i flera år vistats i utlandet och saknat förbindelse med sina anhöriga, samt att han numera vore sjuklig och medellös.

Över ansökningen har länsstyrelsen i Kopparbergs län avgivit utlåtande, däri länsstyrelsen förmått sig icke hava något att erinra mot bifall till densamma.

Kammaradvokatfiskalsämbetet, som därefter inkommit med infordrat yttrande i ärendet, meddelar häri till en början, att ämbetet den 2 juni 1915 inlevererat ovannämnda kontanta belopp, 8,186 kronor 82 öre, till statskontoret, som därå utanordnat aktoratsprovision med 659 kronor 64 öre, ävensom att omförmälda tvenne teaterobligationer alltjämt förvaras hos ämbetet. Med hänsyn till vad i ärendet upplysts tillstyrker ämbetet bifall till ansökningen, dock med ämbetet förbehållen rätt till berörda aktoratsarvode. Ämbetet hemställer fördenskull, att Kungl. Maj:t ville i proposition till riksdagen föreslå denna att medgiva, att kronans rätt till ifrågavarande danaarv efter avdrag av det av ämbetet uppburna aktoratsarvodet måtte efterskännas till förmån för Furtenbach.

Med avseende å vad sålunda i ärendet förekommit hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

Danaarv
efter kondi-
torn Frans
Höijer från
Eksjö.

Länsstyrel-
sen i Kop-
parbergs
län.

Kammar-
advokat-
fiskals-
ämbetet.

att kronans rätt till danaarv efter konditorn Frans Höijer från Eksjö må, efter avdrag av det av kammaradvokatfiskalsämbetet uppburna aktoratsarvode, efterskänkas till förmån för Höijers systerson förre bryggmästaren Karl Henning Furtenbach i Hedemora.

Danaarv
efter hustrun
Ellika
Andersdotter
från
Hägnaden
under
Björndalen
i Upphärads
socken av
Älvsborgs
län.

9:o) Enligt inbördes testamente den 12 september 1892 förordnade Martin Andersson i Hägnaden under Björndalen i Upphärads socken av Älvsborgs län och hans hustru Ellika Andersdotter, att den av dem, som överlevde den andre, ägde sitta i orubbat bo, samt att efter bådas död kvarlåtenskapen skulle delas enligt lag.

Sedan bemålde makar avlidit, hustrun den 23 augusti 1901 och mannen den 7 april 1903, tillskiftades hustruns okända arvingar hälften av boet, vilken hälft enligt en av vederbörande god man den 31 december 1916 avgiven redovisningsräkning uppgick till 719 kronor 87 öre.

Hos Kungl. Majt har nu Upphärads kommun anhållit, att berörda kvarlåtenskap efter Ellika Andersdotter, vilken såsom danaarv torde tillkomma kronan, måtte tillerkännas kommunen, enär denna uppfostrat den avlidnas mans barn i ett tidigare äktenskap samt vore förhållandevis skuld- och skattetyngd.

Länsstyrelsen
i Älvsborgs län.

Över ansökningsen har länsstyrelsen i Älvsborgs län avgivit infortrat yttrande och därvid tillstyrkt, att kommunen måtte tilldelas så stor del av kvarlåtenskapen, som motsvarade kommunens utgifter för ovannämnda barn.

Kammaradvokatfiskalsämbetet.

Jämväl kammaradvokatfiskalsämbetet har inkommit med infortrat utlåtande i ärendet. Ämbetet anför däruti huvudsakligen följande:

Enligt ämbetet tillhandakomna upplysningar syntes kungörelse om arvsfallet efter Ellika Andersdotter hava utfärdats, men, då någon arvinge icke anmält sig inom behörig tid av natt och år efter dödsfallet, hade kvarlåtenskapen hemfallit till kronan såsom danaarv. Ämbetet hade emellertid låtit åtgärder för indrivandet av danaarvet anstå i avbidan på beslut i anledning av den föreliggande framställningen.

Vidkommande denna finge ämbetet anföra, att Upphärads kommun, enligt i ärendet företett utdrag av kommunens räkenskaper, i fattigvård till »A. M. Mattssons från Aspenäs» barn under åren 1894—1900 utbetalt sammanlagt 484 kronor 21 öre. Då emellertid bouppteckningen efter mannen Andersson såsom en kommunens fordran upptagit uppfostringsersättning för Nils och Martin Andersson med 238 kronor 79 öre, hade ämbetet infortrat förklaring av kommunen, i vad mån förstnämnda belopp vore oguldet. Till svar härå hade ämbetet erhållit meddelande, att av detta

belopp sagda 238 kronor 79 öre gäldats, men att kommunen utöver alltjämt oguldna 245 kronor 42 öre hade att fordra ränta därå under 18 år med 220 kronor 50 öre, till följd varav kommunens kostnader för ifrågavarande barn uppginge till inalles 465 kronor 92 öre. Rörande släktskapen mellan Ellika Andersdotters man och de barn, för vilka kommunen sålunda tillskyndats kostnader, hade vederbörande pastor lämnat upplysning i ett av honom på begäran av ämbetet avgivet intyg, utvisande, att de i ansökningen åsyftade barnen vore mannen Anderssons barnbarn.

Beträffande själva saken syntes ämbetet billighetsskäl tala för att kommunen i viss mån bereddes ersättning för sina ifrågavarande kostnader, som finge anses uppgå till 465 kronor 92 öre; men enär något skäl eljest icke förebragts, som syntes kunna föranleda avvikelse från den förut vid skilda tillfällen av Kungl. Maj:t och riksdagen tillämpade grundsatsen att ej avstå från danaarv till förmån för kommun, tillstyrkte ämbetet bifall till ansökningen allenast på sätt länsstyrelsen i ovannämnda län föreslagit, dock under förbehåll om skyldighet för kommunen att till ämbetet utgiva aktoratsarvode å omförmälda belopp, 465 kronor 92 öre. Ämbetet hemställde sålunda, att Kungl. Maj:t ville avlåta proposition till riksdagen i syfte att danaarvet efter Ellika Andersdotter måtte under nyssnämnda förbehåll till ett belopp av 465 kronor 92 öre efterskänkas till förmån för Upphärads kommun.

På grund av vad i detta ärende förekommit hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att kronans rätt till danaarv efter hustrun Ellika Andersdotter från Hägnaden under Björndalen i Upphärads socken av Älvsborgs län må till ett belopp av 465 kronor 92 öre efterskänkas till förmån för Upphärads kommun med skyldighet för denna att till kammaradvokatfiskalsämbetet utgiva aktoratsprovision å nämnda belopp.

10:o) Den 28 maj 1900 avled förre soldaten Johan Borg från Smedby i Husby socken av Kopparbergs län och efterlämnade såsom stärbhusdelägare sin hustru i andra giftet Johanna Kristina Borg samt avlidne sonen i första giftet musikfanjunkaren Johan August Johanssons barn kapellmästaren Carl Oscar August Johansson i Saltsjö-Järla och Hilma Jenny Maria Johansson, numera gift med måleriarbetaren Anton Olof Eriksson i Stockholm.

Danaarv
efter änkan
Johanna
Kristina
Borg från
Smedby i
Husby soc-
ken av Kop-
parbergs
län.

Enligt ett mellan makarna Borg den 14 april 1900 upprättat inbör-

Bihang till riksdagens protokoll 1919. 1 saml. 111 häft. (Nr 129.)

des testamente, mot vilket klandertalan ej anställdes, skulle överlevande make vid enderas frånfälle erhålla kvarlåtenskapen med full äganderätt samt äga bestämma, huru med densamma efter hans eller hennes död skulle förfaras.

Den 22 september 1900 avled jämväl änkan Borg utan att hava förordnat om kvarlåtenskapen, vilken, enligt bouppteckningen uppgående till 1,023 kronor 79 öre, följaktligen skulle hava tillfallit änkan Borgs två till Amerika utvandrade bröder Anders Petter Andersson och Karl Andersson. Dessa, vilka vistades å okänd ort, underlät emellertid att inom förskriven tid efter kungörelse om arvfallet giva sig tillkänna, till följd varav de förlorade sin arvsrätt och kvarlåtenskapen hemföll till kronan såsom danaarv.

Uti en den 24 april 1918 till Kungl. Maj:t inkommen ansökan hava Johan Borgs ovanbemälda barnbarn Carl Oscar August Johansson och Hilma Jenny Maria Eriksson, född Johansson, anhållit, att Kungl. Maj:t ville vidtaga erforderliga åtgärder för att kronans rätt till danaarvet efter änkan Borg måtte varda efterskänkt till deras förmån. Såsom skäl för sin anhållan hava sökandena framhallit, att de allenast på grund av oförstånd försummat klandra det mellan makarna Borg upprättade testamentet, till följd varav de gått förlustiga dem såsom bröstarvingar tillkommande laglott i boet efter Johan Borg, att änkan Borg icke medfört någon egendom i boet, samt att erhållandet av danaarvsmedlen för dem skulle utgöra ett mycket värdefullt ekonomiskt bidrag.

Överståthållarämbetet.

Över ansökningen har överståthållarämbetet avgivit tillstyrkande utlåtande, därvid överlämnats utredning rörande sökandenas personliga förhållanden.

Kammaradvokatfiskalsämbetet.

Kammaradvokatfiskalsämbetet, som jämväl hörts i ärendet, anför i sitt yttrande huvudsakligen följande:

Sedan ämbetet i skrivelse den 10 juli 1913 anhållit, att länsstyrelsen i Kopparbergs län ville avfordra vederbörande god man för arvingarna efter änkan Borg såväl redovisning för hans förvaltning som danaarvsmedlen, hade länsstyrelsen överlämnat behöriga redovisningsräkningar samt 1,591 kronor 56 öre, varefter ämbetet den 6 augusti 1913 inlevererat beloppet till statskontoret, som därå utanordnat aktoratsarvode med 159 kronor 16 öre.

Vidkommande den föreliggande ansökningen kunde ämbetet till en början i fråga om sökandenas personliga förhållanden anför, att av i ärendet verkställd utredning framgått, att Hilma Jenny Maria Eriksson och hennes ovanbemälda man hade tre minderåriga barn samt befunne sig i fattiga levnadsomständigheter, att Carl Oscar August Johansson vore

gift och hade två barn, varförutom hans hustru från ett föregående äktenskap hade fem barn, samtliga sju minderåriga, samt att makarna Johansson haft en inkomst, mannen under år 1917 enligt 1918 års taxering till belopp av 4,120 kronor samt hustrun, som vore folkskollärarinna, under år 1918 till belopp av 3,733 kronor.

Beträffande själva saken syntes ämbetet, även om sökanden Johansson måste anses befinna sig i jämförelsevis goda ekonomiska villkor, med hänsyn till att sökandena vore bröstarvingar till Johan Borg samt vad i övrigt vore upplyst i ärendet, billighetsskäl tala för ett avstående av kronans rätt till förmån för ej blott Hilma Jenny Maria Eriksson utan även Carl Oscar August Johansson. Fördenskull hemställde ämbetet, att Kungl. Maj:t ville i proposition föreslå riksdagen medgiva, att kronans rätt till ifrågavarande danaarvsmedel, vilka, då ämbetet därå uppburit aktoratsarvode med 159 kronor 16 öre, numera uppginge till 1,432 kronor 40 öre, måtte efterskänkas till förmån för sökandena att emellan dem lika fördelas.

På grund av vad sålunda i ärendet förekommit hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att kronans rätt till de danaarvsmedel efter änkan Johanna Kristina Borg från Smedby i Husby socken av Kopparbergs län, vilka inlevererats till statsverket, må, efter avdrag av det av kammaradvokatfiskalsämbetet uppburna aktoratsarvode, efterskänkas till förmån för kappellmästaren Carl Oscar August Johansson i Saltsjö-Järla och måleriarbetaren Anton Olof Erikssons i Stockholm hustru Hilma Jenny Maria Eriksson, född Johansson, att mellan dem lika fördelas.

11:o) Den 5 februari 1915 avled förre stabbläggaren Carl Jonssons i Söderhamn hustru Karin Jonsson, född Lind, utan att efterlämna andra stärbhusdelägare än sin bemälda man. Sedan jämväl denne avlidit den 26 därpåföljande april, efterlämnande åtskilliga arvingar, förrättades den 7 maj samma år bouppteckning efter båda makarna gemensamt, och utvisade instrumentet däröver en behållning av 13,920 kronor 98 öre. Då enligt ett mellan makarna den 7 januari 1888 upprättat inbördes testamente egendomen i boet vid enderas fränfalle skulle tillfalla den efterlevande maken med äganderätt men efter bådas död delas mellan deras arvingar enligt lag, samt någon arvinge till hustru Jonsson icke anmält sig inom behörig tid, tillkom hennes hälft i boet följaktligen kronan såsom danaarv.

Danaarv
efter hustrun Karin
Jonsson,
född Lind,
från Söder-
hamn.

Emellertid fördelades vid arvskifte den 23 oktober 1915 hela behållningen, som då uppgick till 14,090 kronor 71 öre, mellan mannen Jonssons arvingar.

Uti en den 15 februari 1917 till Kungl. Maj:t inkommen ansökning hava nämnda arvingar eller deras stärbhusdelägare, nämligen förre brädgårdsarbetaren Jonas Jonssons från Söderhamn änka Kristina Jonsson, född Berglund, brädgårdsarbetaren Erik Jonsson i Ala, Ljusne, hemmansägaren Olof Jonsson i Sävar, hemmansägaren därstädes Olof Perssons hustru Sofia Elisabet Persson, född Jonsson, avlidne Lars Johan Jonssons från Sävar barn Karin Blomberg, född Jonsson, Hilda Wahlström, född Jonsson, och Karl Jonsson samt bemålde Lars Johan Jonssons avlidne son Robert Jonssons barn ävensom likaledes avlidna Johanna Magdalena Palms, född Jonsson, barn Erik Olof Palm och Hanna Öhman, född Palm, i Umeå samt Karl Johan Palm i Minnesota, anhållit, att Kungl. Maj:t ville vidtaga åtgärd för efterskänkande till deras förman av kronans rätt till ifrågavarande danaarv. Såsom skäl för framställningen hava sökandena, under hänvisning till åtskilliga intyg, åberopat, att de vore i svag ekonomisk ställning, samt att, då de vid ovannämnda arvskifte sinsemellan uppdelat kvarlåtenskapen efter båda makarna utan tanke på att rätt till danaarv skulle kunna vara för handen, betydliga ekonomiska svårigheter skulle tillskyndas dem, därest kronan utkrävde danaarvet.

Länsstyrelserna i Gävleborgs och Västerbottens län.

Kammaradvokatfiskalsämbetet.

Över ansökningen hava länsstyrelserna i Gävleborgs och Västerbottens län avgivit tillstyrkande utlåtanden, varvid fogats ytterligare upplysningar rörande sökandenas personliga förhållanden.

Kammaradvokatfiskalsämbetet, som jämväl avfordrats yttrande i ärendet, har nu inkommit med sådant av i huvudsak följande innehåll:

Av den i ärendet åvägabragta, genom ämbetets försorg fullständigade utredningen beträffande sökandenas personliga förhållanden inhämtades, att av sökandena brädgårdsarbetaren Erik Jonsson i Ala, Ljusne, hemmansägaren Olof Jonsson i Sävar, avlidne Lars Johan Jonssons barn och barnbarn samt avlidna Johanna Magdalena Palms dotter Hanna Öhman befunne sig i behövande omständigheter, varemot avlidne Jonas Jonssons hustru Kristina Jonsson, Sofia Elisabet Persson samt Johanna Magdalena Palms söner Erik Olof Palm och Karl Johan Palm syntes äga en jämförelsevis god ekonomisk ställning.

Ehuru kvarlåtenskapen efter makarna jämlikt ovan berörda testamente vid deras död skulle delas mellan arvingarna efter lag, syntes det kunna antagas, att makarna därmed icke åsyftat att tillförsäkra kronan rätt till arv, därest någon av dem komme att sakna arvingar, utan att de fastnera för dylikt fall velat stadga en delning av hela kvarlåtenskapen

jämlikt lag mellan den andres arvingar. Vid sådant förhållande torde den omständigheten, att vissa sökande befunne sig i jämförelsevis goda ekonomiska villkor, icke böra utesluta ett avstående jämväl till deras förmån av kronans rätt till danaarvet. I fråga om en av sökandena, Karl Johan Palm, syntes emellertid ansökningen icke förtjäna avseende, enär denne icke vore bosatt inom riket, något som städse av Kungl. Maj:t och riksdagen uppställts såsom villkor för bifall till gjorda ansökningar om efterskänkande av kronans rätt till danaarv, vartill komme, att den fullmakt, som Erik Olof Palm uppgivit sig innehava för Karl Johan Palm, icke i ärendet företetts. Den på Karl Johan Palm belöpande andelen torde fortfarande böra komma kronan till godo. Ämbetet funne däremot i fråga om övriga sökande skäl tillstyrka bifall till den gjorda framställningen, därvid emellertid ämbetet, som vidtagit åtgärder för danaarvets indrivande men låtit med desamma slutförande anstå i avbidan på beslut över ansökningen, hemställde, att för danaarvets efterskänkande måtte stadgas förbehåll om rätt för ämbetet till aktoratsarvode å medlen. I fråga om fördelningen därav syntes bestämmelse böra meddelas, enligt vilken sökandena berättigades taga del i kvarlåtenskapen efter samma grund, som vid förenämnda arvskifte tillämpats. Ämbetet hemställde fördenskull, att Kungl. Maj:t ville avlåta proposition till riksdagen i syfte att ifrågavarande danaarv, efter avdrag av den av Karl Johan Palm uppburna andelen eller 391 kronor 41 öre, måtte under förbehåll om rätt för ämbetet till aktoratsprovision å danaarvsmedlen efterskänkas till förmån för sökandena med undantag av nämnde Palm att den emellan fördelas i enlighet med den vid arvskiftet den 23 oktober 1915 följda fördelningsgrund.

På grund av vad sålunda i ärendet förekommit hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att kronans rätt till danaarv efter änkan Karin Jonsson, född Lind, från Söderhamn må, efter avdrag av den av Karl Johan Palm i Minnesota uppburna andel eller 391 kronor 41 öre och med kammaradvokatfiskalsämbetet förbehållen rätt till aktoratsprovision å danaarvsmedlen, efterskänkas till förmån för förre brädgårdsarbetaren Jonas Jonssons från Söderhamn änka Kristina Jonsson, född Berglund, brädgårdsarbetaren Erik Jonsson i Ala, Ljusne, hemmansägaren Olof Jonsson i Sävar, hemmansägaren därstädes Olof Perssons hustru Sofia Elisabet Persson, född Jonsson, avlidne Lars Johan Jonssons från Sävar barn Karin Blomberg, född Jonsson,

Hilda Wahlström, född Jonsson, och Karl Jonsson samt bemålde Lars Johan Jonssons avlidne son Robert Jonssons barn ävensom likaledes avlidna Johanna Magdalena Palmus, född Jonsson, barn Erik Olof Palm och Hanna Öhman, född Palm, i Umeå: skolande de medel, som sålunda må varda efterskänkta, mellan angivna personer fördelas enligt den vid arvskiftet efter Karin Jonsson och hennes man den 23 oktober 1915 tillämpade grund.

Dana arv
efter
fabriks-
arbeterskan
Helena
Christina
Nilsson
från Karls-
krona.

12:o) Den 11 februari 1902 avled i Karlskrona fabriksarbeterskan Helena Christina Nilsson.

Enligt den efter den avlidna upprättade bouppteckningen, vilken såsom ende stärbhusdelägare upptog hennes å okänd ort vistande broder sämskmakaregesällen Daniel Fredrik Nilsson Sandberg, utgjorde behållningen i boet 2,368 kronor 76 öre.

Den 28 februari 1902 förordnade rådstuvurätten i Karlskrona muren Adolf Fredrik Hasselqvist i Växjö att i egenskap av god man för Nilsson Sandberg bevaka dennes rätt och bästa, varefter den 3 mars samma år vid rådstuvurätten bevakades ett av Helena Christina Nilsson till förmån för hustrun Inga Olsson med flera personer meddelat muntligt förordnande rörande viss del av den efterlämnade kvarlåtenskapen.

Uti en den 29 februari 1916 till Kungl. Maj:t inkommen ansökning har ovannämnde Hasselqvist anført i huvudsak följande:

Nilsson Sandberg, som vore född den 3 augusti 1827, hade den 3 mars 1854 avflyttat till okänd ort och sedermera icke återinflyttat eller på annat sätt latit sig avhöra. Det finge vid sådant förhållande anses troligt, att Nilsson Sandberg, som, därest han ännu levde, skulle vara inemot 90 år gammal, numera vore död. Då Nilsson Sandberg vid sökandens födelse latit i Växjö stads- och landsförsamlingars kyrkoböcker anteckna sökanden såsom sin son, hemställde sökanden, vilken icke därpå lagligen kunde grunda anspråk på arv efter sin fader, att Kungl. Maj:t måtte av nåd tillerkänna honom ifrågavarande, Nilsson Sandberg i arv tillfallna medel, som numera uppginge till i runt tal 1,800 kronor, ävensom befria sökanden från vidare redovisningsskyldighet beträffande berörda arvsmedel.

Av de vid ansökningen fogade handlingarna inhämtas, utom annat, att sökanden med stöd av Helena Christina Nilssons ovannämnda såsom testamente bevakade muntliga förordnande till testamentstagarna utbetalat ett belopp av sammanlagt 1,000 kronor.

Med bifogande av närmare utredning rörande sökandens personliga förhållanden och ekonomiska ställning har länsstyrelsen i Kronobergs län den 27 mars 1916 över ansökningsen avgivit tillstyrkande utlåtande. *Länsstyrelsen i Kronobergs län.*

Genom remiss den 30 mars 1916 till kammarkollegium har därefter yttrande i ärendet infordrats från kammaradvokatfiskalsämbetet, som den 20 februari 1917 inkommit med sådant yttrande av huvudsakligen följande innehåll: *Kammaradvokatfiskalsämbetet.*

På sätt framginge av en vid yttrandet fogad, den 23 januari 1917 av rådstuvurätten i Karlskrona till ämbetet avlåten skrivelse, hade sådan kungörelse, som omförmäles i 15 kap. 5 § ärvdabalken, angående ifrågasvarande, Nilsson Sandberg tillfallna arv icke, på sätt ske bort, utfärdats, liksom ej heller fråga om bemälda Nilsson Sandbergs förklarande för död varit vid nämnda domstol anhängig. Vid sådant förhållande torde Nilsson Sandberg, därest han ännu levde, hava sin rätt till arvet efter sin syster förvarad. Utredningen i ärendet lämnade emellertid allt stöd för antagandet, att förutsättningarna vore för handen för Nilsson Sandbergs förklarande för död jämlikt stadgandet i 1 § i förordningen den 27 november 1854, huru förhållas bör med egendom, som tillhört den, vilken längre tid varit borta, utan att låta höra av sig.

Av handlingarna i ärendet framginge, hurusom underrättelse om Nilsson Sandberg, sedan han år 1854 avflyttat till okänd ort, icke erhållits. Av Nilsson Sandbergs förklarande för död torde vid sådant förhållande med sannolikhet följa, att han jämlikt 4 § i nyssnämnda förordning skulle anses hava avlidit redan vid utgången av år 1874. Något arv efter hans först år 1902 avlidna syster hade förty icke kunnat tillfalla honom, utan torde kvarlåtenskapen i och med hans dödförklarande tillkomma kronan såsom danaarv.

De av sökanden åberopade anteckningarna i Växjö stads- och landsförsamlingars kyrkoböcker, utvisande, att sökanden skulle vara Nilsson Sandbergs son utom äktenskapet, syntes ämbetet kunna tilläggas vitsord. På grund härav och då sökanden, därest han varit äkta barn till Nilsson Sandberg, kunnat efter faderns död med istadarätt tillträda kvarlåtenskapen efter den senares syster Helena Christina Nilsson, funne ämbetet, med särskild hänsyn till den i ärendet lämnade utredningen rörande sökandens personliga förhållanden och ekonomiska ställning, i och för sig behjärtansvärt, att kronans eventuella anspråk på arvsmedlen eftergäves till sökandens förmån.

Ett dylikt eftergivande av kronans danaarvsanspråk syntes emellertid ämbetet icke kunna äga rum, förrän domstols förklaring, att Nilsson Sandberg skulle för död anses, blivit utverkad. Frågan härom hade emellertid

av ämbetet anhängiggjorts hos vederbörande domstol. Vid sådant förhållande och då domstolens beslut i sistberörda ärende icke torde kunna förväntas förrän efter cirka ett och ett halvt år, syntes ämbetet frågan om efterskänkande av kronans rätt till ifrågavarande kvarlåtenskap till sökandens förmån böra bliva beroende på förnyad framställning. Ämbetet hemställde på grund av det anförda, att den föreliggande framställningen icke måtte för det dåvarande föranleda någon Kungl. Maj:ts vidare åtgärd.

Departementschefen.

Enligt numera från kammaradvokatfiskalsämbetet inkommet utdrag av rådstuvurättens i Växjö dombok har nämnda domstol den 27 januari 1919 förklarat, att ovan omnämnde Nilsson Sandberg skulle för död anses, samt att med hans kvarlåtenskap skulle förfaras, som hade han avlidit den 3 mars 1874.

Då sålunda allt tvivel därom, att nu ifrågavarande arvsmedel tillkomme kronan såsom danaarv, undanröjts, har jag ansett den föreliggande ansökningen ånyo böra tagas under omprövning samt fördens skull låtit hos länsstyrelsen i Kronobergs län anhålla om uppgift, huruvida sökanden ännu vore i livet, och i så fall om upplysning angående hans ekonomiska villkor.

Nämnda myndighet har i anledning härav med skrivelse den 13 februari 1919 överlämnat ett den 12 i samma månad dagtecknat, av tvenne personer på heder och samvete avgivet intyg av innehåll, att sökanden, som intygsgivarna personligen kände, befunne sig i livet samt på grund av fullständig brist på medel till livets uppehälle, orkeslöshet och sjukdom omhändertagits av det allmänna och för det dåvarande vistades å Växjö stads försörjningsinrättning.

På grund av vad sålunda i detta ärende förekommit hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att kronans rätt till danaarv efter fabriksarbeterskan Helena Christina Nilsson från Karlskrona må efterskännas till förmån för muraren Adolf Fredrik Hasselqvist i Växjö.

Vad föredragande departementschefen i förestående tolv danaarvsärenden hemställt, däri statsrådets övriga ledamöter instämde, behagade Hans Maj:t Konungen bifalla; och skulle proposition till riksdagen avlätas av den lydelse, bil. litt vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Herbert Wallin.